

Todennäköisyyslaskenta

3. harjoitukset, 39. viikko 2011

- 3.1. Kurssin pitäjä antaa luokalle 10 tehtävää ja ilmoittaa, että niistä 5 satunnaisesti valittua tulee tenttiin. Opiskelija on opetellut niistä 7. Millä todennäköisyydellä tentissä
- (a) kaikki 5 ovat niitä, jotka opiskelija on opetellut?
  - (b) ainakin 4 on niitä, jotka opiskelija on opetellut?
- 3.2. Sinulla on 8 samanlaista makeista, jotka sinun pitäisi jakaa 12 lapselle. Kuinka monella tapaa makeiset voidaan jakaa? (Jaolla ei rajoitteita. Esim. voit antaa kaikki yhdelle.)
- 3.3. Kuinka monta hyväksyttävää 8 merkin salasanaa on, jos salasanan jokaisen merkin tulee olla joko iso kirjain A-Z (26), pieni kirjain a-z (26) tai numero 0-9 ja salasanassa on käytettävä ainakin yhtä pientä kirjainta ja yhtä isoa kirjainta.
- 3.4. Meillä on 6-tahoiset nopat A, B, C ja D , joissa jokaisen tahon todennäköisyys on $1/6$. Nopassa A on neljällä taholla silmäluku 4 ja kahdella silmäluku 0, nopassa B on kaikilla tahoilla silmäluku 3, nopassa C on neljällä taholla silmäluku 2 ja kahdella silmäluku 6, nopassa D on neljällä taholla silmäluku 5 ja kahdella silmäluku 1 (Efronin nopat). Jos siis heitetään esimerkiksi noppaa A , saadaan silmäluku 0 todennäköisyydellä $1/3$. Kun heitetään kahta noppaa A ja B , niin A voittaa B :n, jos A :n silmäluku on suurempi kuin B :n. Laske todennäköisyydet, että
- (a) B voittaa C :n,
  - (b) C voittaa D :n,
  - (c) D voittaa A :n.
- 3.5. Meillä on käytössä kirjaimet $\{a, a, k, e, e, e, h\}$.
- (a) Kuinka monta seitsemän kirjaimen sanaa (erilaista kirjainjonoa) niistä voidaan muodostaa? (Sanassa tulee olla siis esim. 2 a :ta jne).
  - (b) Kun $(x_1 + x_2 + x_3 + x_4 + x_5)^7$ kehitetään polynomiksi, mikä on termin $x_1^2 x_3 x_4^3 x_5$ kerroin?
- 3.6. Oletetaan, että vaalissa ehdokas A saa a ääntä ja B saa b ääntä ja $a > b$. Oletetaan, että äänet lasketaan satunnaisjärjestyksessä. Jos $a = 3$ ja $b = 2$, millä todennäköisyydellä A on B :n edellä koko laskennan ajan. (Esimerkiksi järjestyksessä $aabab$ ehdokas A johtaa koko ajan. Piirrä laskentaprosessin (x, y) kuvaaja, missä x on laskettujen äänien

lkm ja y on A :n äänimäärä. Suotuisassa tapauksessa A :n on saatava ensimmäinen ääni ja laskentaprosessin kuvaajan tulee olla x -akselin yläpuolella koko laskennan ajan eikä kuvaaja saa koskettaa x -akselia missään vaiheessa.) Mikä mahtaisi olla ratkaisu yleisessä tapauksessa?

3.7. Monivalintatentissä on 20 kysymystä ja jokaiseen on 4 vastausvaihtoehtoa, joista täsmälleen yksi on oikea. Montako sellaista erilaista vastauspaperia, jossa on täsmälleen 70% vastauksista oikein, on mahdollista muodostaa?

3.8. Valitaan korttipakasta satunnaisesti viisi korttia. Mikä on todennäköisyys (suotuisat/kaikki), että saadaan suora (viisi peräkkäistä numeroa, mutta ei värisuora)? ks. esim.

<http://www.everestpoker.com/fi/pokeri/perustiedot/pokerikasien-arvojarjestys>